

Er ref: LI2026/00074

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.fjr@regeringskansliet.seVår ref: R:SI2026:17
Karin Tormalm

Karin.tormalm@skogsindustrierna.se

Skogsindustriernas yttrande över förslag till ny viltförvaltningslagstiftning (SOU 2025:125)

Sammanfattande synpunkter

- Viltförvaltningens syfte bör formuleras så att det framgår att brukande och främjande ska ske inom ramen för samhällets mål om maximalt accepterade skador och tillgänglig betesresurs.
- Naturvårdsverkets instruktion bör kompletteras med ett uppdrag att myndigheten ska verka för minskade skador, bland annat på skog och gröda, orsakade av vilt.
- Förenklade möjligheter till skydds jakt när vilt orsakar eller riskerar att orsaka skada välkomnas, men medger ett för stort tolkningsutrymme om förutsättningar för skydds jakt är uppfyllda.
- Ansvar för situationer då färre älgar skjuts än vad beslutats, behöver uppmärksammas och hanteras som ett lika stort tillkortakommande inom förvaltningen som när för många älgar skjuts.
- Regler om sekretess av områden som har registrerats för jakt på älg eller kronhjort bör kompletteras med ett undantag för markägare vars fastighet ligger inom området.

3. En ny viltförvaltningslagstiftning

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att ny viltförvaltningslag och en ny viltförvaltningsförordning ersätter nuvarande jaktlag och jaktförordning. Vi delar utredningen bedömning att de föreslagna benämningarna på ett bättre sätt avspeglar dess innehåll. Vidare ser vi positivt på den genomgripande översynen som genomförts och välkomnar föreslagna moderniseringar och förtydliganden.

4. Viltförvaltningens syfte

Skogsindustrierna avstyrker utredningen förslag till formulering av viltförvaltningens syfte. I sak delar vi utredningens beskrivning av förvaltningens sammanlänkade och inbördes beroende delar; begränsa skador och olägenheter, bevara, främja och bruka viltet hållbart. Vi bedömer dock att det behöver vara tydligare att brukande och främjande måste ske hållbart inom ramen för tillgänglig betesresurs och samhällets mål om maximalt accepterade skador.

Skogsindustrierna föreslår därför i stället följande formulering av viltförvaltningens syfte:

"Syftet med viltförvaltningen ska vara att bevara de inhemska viltarterna, säkerställa att skador och olägenheter orsakade av vilt hålls inom ram för uppsatta mål samt främja ett hållbart brukande av vilt som resurs".

4.2.2-Främja ett hållbart brukande

Skogsindustrierna har invändningar mot utredningens beskrivning av innebörden av *främjande av hållbart brukande*. Hänvisningen till 4 § jaktlagen om att markägaren och jakträttshavaren ska anpassa jakten efter tillgången på vilt är givetvis korrekt och relevant men vi ifrågasätter beskrivningen att *en hörnsten i hållbart brukande kopplat till jakt är att det är överskottet av det jaktbara viltet som skördas, dvs. jagas*. Det kan rent principiellt anses oproblematiskt, men givet det faktum att begreppet "överskott" inte är objektivt och inte heller möjligt eller lämpligt att fastslå, är det även olämpligt som begrepp för någon form av "miniminivå" av viltarter.

Utgångspunkten i arbetet med att främja ett hållbart brukande måste vara att skador och olägenheter orsakade av vilt ska vara på eller under acceptabla och av förvaltningssystemet sätta målnivåer. Vi är medvetna om att enligt Förordning (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket, 3 § pkt. 17 ska Naturvårdsverket "medverka till att främja brukandet av vilt som resurs". Det är ett relevant och viktigt uppdrag som vi tror på ett positivt sätt kan leda till en bredare syn på viltet som resurs. Skogsindustrierna anser dock att detta bör kompletteras med ett uppdrag att Naturvårdsverket även ska verka för minskade skador, bland annat på skog och gröda, orsakade av vilt.

Skogsindustrierna vill i sammanhanget lyfta fram att i Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk (prop. 2025/26:242) framgår att: "Regeringen bedömer att omfattningen av viltskador och andra skador på skog är fortsatt problematisk och att nuvarande åtgärder inte är tillräckliga för att nå målen".

Skogsindustrierna bedömer att ett kompletterande förtydligande i förordningen med instruktion för Naturvårdsverket, är en åtgärd som kan bidra till myndighetens arbete och att situationer med för höga skadenivåer förbättras.

4.2.3-Begränsa skador och olägenheter orsakade av vilt

Skogsindustrierna välkomnar utredningens tydliga beskrivning av att bland de viktigaste åtgärderna för att begränsa de skador och olägenheter som orsakas av vilt är allmän jakt och licensjakt (populationsreglerande jakt i förslaget). Skogsindustrierna vill även poängtera vikten av ett aktivt, ståndortsanpassat skogsbruk, i kombination med avskjutning, som möjliggörare för att upprätthålla balansen.

Skyddsjakt

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget till Viltförvaltningsförordningens 4kap 1§ punkt 1 att Länsstyrelsen efter ansökan får besluta om skyddsjakt om vilt orsakar skada eller riskerar att orsaka skada. Det är bra att utredningen (i delbetänkandet) tydligt anger att förändringen från "allvarlig skada" till "skada" sker för att förenkla möjlighet till skyddsjakt.

Skogsindustrierna avstyrker förslaget till formulering av punkt 3, samma kapitel och paragraf eftersom vi bedömer att det medger ett alltför stort tolkningsutrymme om huruvida förutsättningar för skyddsjakt är uppfyllda. Skyddsjakt kan med utredningens motivering till kriteriet avslås om det i teorin hade varit möjligt att, med de uppräknade jaktformerna, förhindra skada, även om de i praktiken av olika skäl inte varit möjligt att genomföra.

Skogsindustrierna föreslår därför följande formulering av den föreslagna Viltförvaltningsförordningens 4 kap 1 § punkt 3: *andra tillgängliga möjligheter till jakt, såsom allmän jakt, populationsreglerande jakt eller skyddsjakt på enskilds initiativ, inte i det enskilda fallet bedöms kunna användas i tid och med tillräcklig effekt för att förhindra skadan.*

Om ingen ändring görs av punkt 3 i relation till utredningens förslag bör det av regeringens proposition om ny viltförvaltningslagstiftning framgå att utredningens resonemang, som del av förarbeten till bestämmelsen, kompletteras med att regeringen anser att innebörden av bestämmelsen är att det är omständigheterna som föreligger vid ansökan om skydds jakt som ligger till grund för bedömningen av om sådan ska beviljas eller inte. Ett teoretiskt resonemang om möjlig framtida jakt eller vad som hade kunnat göras ska inte tas hänsyn till. Det innebär därmed att andra former av jakt måste vara tillgängliga vid ansökan och då bedömas vara tillräckliga i det enskilda fallet, för att skydds jaktansökan ska kunna avslås med det som grund.

7.12 Viltförvaltningsavgift

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att viltvårdsavgiften och viltvårdsfonden ska byta namn till viltförvaltningsavgiften och viltförvaltningsfonden.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget om en viltförvaltningsavgiften om 490 kronor. Vi bedömer dock att höjningen endast kompenserar inkomstbortfall från avskaffade avgifter som föreslagits och gör att de sammantagna intäkterna kommer ligga på oförändrad nivå. Full kostnadstäckning kräver en större höjning eftersom systemet är underfinansierat idag. En fungerande och formaliserad viltförvaltning är ett samhällsintresse och Skogsindustrierna anser därför att förvaltningen till större del bör finansieras av staten.

Sanktioner

Skogsindustrierna anser att det är rimligt att i situationer då fler älgar dödats än vad som följer av ett beslut om populationsreglerande jakt, ska en sanktionsavgift betalas till länsstyrelsen. Det är en mer praktisk hantering än att varje enskild feldjakt behöver utredas som jaktbrott.

Beslutet om antal älgar som får skjutas, det så kallade avskjutningsmålet, är satt för att bidra till att uppnå balansen mellan viltförvaltningens olika syften: begränsa skador, bevara arter och bruka resursen vilt. Skogsindustrierna anser därför att ansvarsfrågan även för situationer då färre älgar skjutits än vad som följer av ett beslut om populationsreglerande jakt i ett tilldelningsområde för älgjakt, behöver uppmärksammas och hanteras som ett lika stort tillkortakommande inom förvaltningen som då för många älgar skjuts. Utredningen förslår att berörda förvaltningsmyndigheter ska utreda och föreslå vilka regler som bör omfattas av sanktionsavgiftssystemet. I en sådan utredning bör även frågan om sanktionsavgift eller annan påföljd, i situationer där avskjutningsmålen inte nås med fördel hanteras.

8.7 Anmälan av jaktresultat m.m.

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget att jaktledaren ska ansvara för att jaktresultatet av populationsreglerande jakt på kronhjort eller älg anmäls till länsstyrelsen inom två veckor efter jakttidens utgång. Skogsindustrierna ser de administrativa fördelarna med förslaget men vi anser även att det på ett positivt sätt minskar risken för den enskilde företrädaren som i dagsläget kan vara den som hålls ansvarig om jägare inom ett skötselområde inte rapporterar i tid. Det är bra att ansvaret förtydligas och även flyttas ned i hierarkin, närmare de som faktiskt genomför jakten.

12. Sekretess

Skogsindustrierna tolkar förslaget till ny formulering av offentlighets- och sekretesslagen att sekretessbelägga uppgift om områden som har registrerats för jakt på älg eller kronhjort, som att detta rör alla sådana områden i landet. Om denna information är sekretessbelagd kan det försvåra för en enskild markägare som söker information om hur jakten fungerar på ens fastighet. Det är inte ovanligt att denna kunskap saknas vid exempelvis generationsskiften eller köp, och det är inte helt enkelt att spåra rätt på

denna information idag, även utan sekretessbestämmelser. Skogsindustrierna tillstyrker utredningens förslag till ändring i offentlighets- och sekretesslagen, men förordar att det införs ett undantag från sekretessbestämmelserna för markägare som söker information om den egna fastigheten enligt följande;

Sekretessen enligt andra stycket 3 gäller inte i förhållande till den som är ägare till en fastighet i ett område som har registrerats för jakt på älg eller kronhjort, i den utsträckning uppgiften i registret avser det område där fastigheten är belägen.

Med ett sådant tillägg till bestämmelsen bedömer Skogsindustrierna att ändringen dels kommer innebära en större säkerhet för den enskilda jägaren, dels minska risken för att vapen kommer i orätta händer, men utan att försvåra nödvändig informationsinhämtning för berörd fastighetsägare

Skogsindustriernas utgångspunkt

Med den förnybara råvaran från skogen har skogsindustrin och skogsindustrins produkter en nyckelroll i utvecklingen för ett hållbart, biobaserat samhälle samt för att skapa sysselsättning och välfärd i hela landet.

Skogsindustrierna vill driva på för en mer hållbar utveckling och har därför tagit fram tre framtidslöften som berör klimat, cirkularitet och biologisk mångfald:

- Till 2040 ska skogsindustrins klimatnytta öka med 30 procent
- 2040 ska skogsindustrins produkter vara fossilfria och återvinningsbara
- 2040 ska Sveriges ha livskraftiga skogar med en rikare biologisk mångfald

En förutsättning för att branschen ska kunna infria dessa löften är bland annat att det finns möjlighet att bedriva ett aktivt skogsbruk med hög tillväxt, där skador orsakade av vilt begränsas till eller understiger samhällets mål för förvaltningen.

För Skogsindustrierna

Karin Tormalm
Näringspolitisk rådgivare